

KAZAKH BRITISH TECHNICAL UNIVERSITY

UDC 338.984

A manuscript rights

JUMASSEITOVA ASSEL KENESOVNA

**Strategic Development of Companies
in Terms of Economic Integration**

6D050700 - Management

Thesis for scientific degree of
Doctor of Philosophy (PhD)

Research consultants:
Doctor of economic sciences, PhD,
Professor Yanovskaya O.A.
PhD, associate professor
Dr. Dababrata Chowdhury

Republic of Kazakhstan
Almaty, 2014

CONTENTS

ABBREVIATIONS	3
INTRODUCTION	4
1 STRATEGIC MANAGEMENT AS A FIELD OF STUDY	9
1.1 The nature of strategic management: the outline of the subject	9
1.1.1 A consensus definition of the field	14
1.1.2 Factors of external and internal environment	14
1.2 Strategic development as a subfield of management	16
1.2.1 Strategy of expansion to local and foreign markets	21
1.3 Economic integration as a major factor for expansionist strategy of company	27
Summary for the I chapter	41
2 INTERNATIONAL ECONOMIC INTEGRATION: THEORY AND HISTORICAL LESSONS	43
2.1 Analysis of world experience of economic integration	43
2.1.1 Structure and stages of economic integration	44
2.1.2 Analysis of impact of economic integration on the companies. Cases of NAFTA	50
2.2 Analysis of development integration in the case of EurAsEC	62
2.3 Lessons for developing countries	73
Summary for the II chapter	81
3 STRATEGY IMPLICATIONS OF ECONOMIC INTEGRATION	83
3.1 Global restructuring of the economies as a part of integration process	83
3.2 Implications for management and importance of FDI	87
3.3 Models of measuring the economic integration effect	96
3.3.1 Economic integration and social development: the case of the Eurasian Economic Community	96
3.3.2 Effect of integration on the economic growth of member countries	105
3.3.3 Financial and informational frictions and the effectiveness of protectionist tariff policy	110
Summary for the III chapter	117
CONCLUSION	119
REFERENCES	121
APPENDIXES	127

ABBREVIATION

ABS	Asset backed security
ASEAN	the Association of Southeast Asian Nations
CCT	the Common Customs Tariff
CET	Central European Time
CIS	Commonwealth of Independent States
CM	Common Market
CU	Customs Union
CU CC	Customs Code of the Customs Union
CUSFTA	Canada-USA Free Trade Agreement
ECO	The Economic Cooperation Organization
EDB	Export Development Board
EU	European Union
EurAsEC	the Eurasian Economic Community
FDI	Foreign Direct Investment
FTA	the Free Trade Area
FMF	Financial Market Friction model
GATT	General Agreement on Tariffs and Trade
GDP	Gross domestic product
GGD	General Government Debt
G 7	Group consisting of the finance ministers and central bank governors of the seven major advanced economies: Canada, France, Germany, Japan, Italy, the United Kingdom and the United States
GNP	Gross National Product
HDI	Human Development Index
LP	Labor Productivity
M&A	Mergers and Acquisitions
MERCOSUR	the Common Market of the South America
MRI	Mediamark research Inc.
NAFTA	the North American Free Trade Agreement
NC	National Company
PTA	Preferential Trade Agreement
R&D	Research and Development
SCO	Shanghai Cooperation Organization
SCP	the Structure-Conduct-Performance
SME	Small and medium enterprises
SWI	Social Welfare Index
SWOT	the Strengths-Weaknesses-Opportunities-Threats
UNPD	United Nations Development Program
WTO	World Trade Organization

INTRODUCTION

The Relevance of the Research. In the current business landscape affected by a variety of ongoing international integration projects, one of the main problems is the increased uncertainty, and the accelerated pace of economy change. Increasing unpredictability of markets calls for a strategic response from the companies to improve efficiency, competitiveness, and sustainability.

Commonly accepted ways to counter the negative effects of uncertainty are the formation of an effective system of strategic planning and the use of complex tools of strategic management. Problems of strategic development are particularly relevant for companies in Kazakhstan due to the fact that Kazakhstan is an active participant in economic integration processes. Ongoing reforms in trade policies lead to changes in the economic, political, and social life of the country. All of these changes are a challenge for Kazakhstan companies. Particularly companies should face complex strategic problems, such as ensuring the survival, selection and implementation of competitive strategies and the integration of the new economy, the reform of models of organization management.

Trading unions and free trading agreements are a very prominent part of our current economical landscape, and they have many important implications for all aspects of our life. This approach set the direction, goals, and the internal logic of the study, in which considerable attention is paid to the methodology of the study and evaluation of strategic development in terms of economic integration.

The modern business manager operates in a more dynamic environment. The change in the environment has been rapid and unpredictable.

The most single significant influence on organizational policy and strategy is the environment outside and inside the organization.

Our thesis satisfies for the one of the core principle of national strategy "**Kazakhstan's way – 2050: common aim, common interests, common future**" in terms of mutually beneficial openness. Kazakhstan is going to attract a wide range of foreign investments, technologies, and innovations to our economy. Country will create favorable conditions for the investors. Domestic enterprises will receive opportunity to expand business, increase capacity, find new customers. Kazakhstani companies should be ready for new challenges of economic integration and government should provide favorable policy for business environment [1].

According to the speech of the President of the Republic of Kazakhstan N.A. Nazarbayev, the current trend is the transformation of a unipolar world system in a multi-polar. Regional markets arise where most goods and services are produced and consumed. For Kazakhstan, priority is protection the national economy within the common geographical space.

The changes encourage Kazakhstan and other countries of CIS verify the correctness of the chosen strategy development, to define its place in the complex interweaving of global and regional interests in Eurasia [2].

The level of the topic scientific development.

Approaches to the management of the business is reflected in the classical theories of organization (Weber, F. Taylor, A. Fayolle, C. Henning), psycho-socially oriented theories of organization (D. McGregor, A. Maslow, E. Mayo, F. Herzberg), decision theory (I. Ansoff, E. Heinen, J. March, G. Simon). In Kazakhstan, the challenges of sustainable long-term development of enterprises through improved strategic planning system are reflected in the papers of N.K. Mamyrov, S.Y. Umirzakov, T.S. Satkalieva, K.B.Berdaliev, E.B. Zhatkanbayev, M.B. Kenzheguzin, K. O. Okaev, A.N. Sakhanova, N.T. Smagulova, S.S. Tamenova, O.A. Yanovskaya, J. Sundetov, Z.K. Davelbekova, O.M. Zaluchenova and others.

P. Druker, G. Kleyner, R. Uoterman and others discovered issues of management during the uncertainty of business environment.

Issues of strategic management focus on the studies of D. Aaker, I. Ansoff, M. Gould, R. Kleiner, E. Campbell, H. Mintzberg, A. Petrov, M. Porter, A. Piston, S. Prahalad, A. Strickland, A. Thompson, B. Henderson, G. Hamel, K. Andrews et al.

However, it should be noted that among the numerous papers there is a shortage of studies about specific market frictions and strategic development of company.

The aim of the research.

The aim of the research is to develop theoretical - methodological aspects of strategy formation of companies in terms of participation of Kazakhstan in the international economic integration.

In accordance with this aim the following objectives were set:

- to explore the nature and theoretical content of the concept of "strategic development";
- to examine economic integration as the main factor expansionist strategy of the company;
- to analyze the structure and stages of economic integration on the example of NAFTA, MERCOSUR;
- to identify the effects of integration on companies, as well as on macroeconomic and social indicators;
- to investigate the effect of protectionist policies on local companies, taking into account the financial and information barriers;
- to investigate the effect of protectionist policy on the SME taking into account financial and informational frictions.

Object of study is the activities of companies in terms of changing trade policy of the country.

Subject of study. Subject of study is organizational and economic aspects of strategy formation of companies under the influence of changes in the company's external environment.

Research methods. We used the methods of theoretical modeling, logical, systematic, and comparative analyzes of building econometric models, statistical analysis of the data using econometric analysis package Stata 9.0.

Theoretical and methodological base of the research is the papers of Kazakhstan and foreign scientists on systems analysis, the theory of strategy, information theory, general economic theory, the theory of competition, agency problem. We use formal logic (analysis and synthesis) methods in combination with the methods of systemic, qualitative, and quantitative analysis in order to achieve the objectives.

The information base for the research have constituted the decrees of the President of the Republic of Kazakhstan, laws and regulations of the Government of the Republic of Kazakhstan address of the President of the Republic of Kazakhstan "Strategy-2050", the data of the Agency on Statistics of the Republic of Kazakhstan and periodical materials.

The scientific novelty of the results of dissertation research is the following:

First time in the literature we outline two groups of financial market frictions to study the effect of economic integration: informational frictions and financial frictions. For each group we suggest a theoretical model that looks into the cross-sectional difference of the friction effect between small and big firms.

Scientific novelty of the research is as follows:

- new approaches to strategy development companies in terms of economic integration;
- the main barriers to the two groups of financial markets (information and financial friction) to examine the impact of economic integration;
- the effect on the country's participation in the trade union on the main components of the external environment of the company, namely indicators of economic and social development;
- linear regression method and empirical tests conducted to assess the effect of a protective tariff (first used);
- recommendations on the development strategy in the context of changes in trade policy and the introduction of customs duties.

The provisions for the defense are:

- author's definition of "strategic development of companies" through the prism of the impact of environmental factors;
- recommendations for the choice of company strategies in the presence of barriers to international trade;
- the long-term effect of protectionist policies on the basis of a theoretical model of human capital accumulation. First applied the model takes into account the friction of the financial market predicts that the industry's protectionist policies have a small business can lead to a stable equilibrium;
- proposing index of social welfare (SWI), and calculations for the EurAsEC countries.

The Significance and Benefits of the Study.

With the help of three theoretical models we studied the effect of financial frictions for the effectiveness of protectionist policies, financial and informational frictions. The predictions of the models find some support in the empirical tests.

Often economic integration between some countries comes along with protectionist measures directed against other countries. Consequently the costs and benefits of economic integration and protectionist policies are intrinsically intertwined. When we try to study the effects of integration and/or protectionist policy, we can focus on only some aspects of the problem, for example only on benefits, or we can direct our attention to the overall effect. In this thesis we employ both approaches. In the first step we study financial and informational frictions and the effectiveness of protectionist tariff policy. That approach focuses only on the effectiveness of protective tariff policies. The second step is to investigate economic integration and social development. We consider the case of the Eurasian Economic Community. The third step is about the effect of integration on the economic growth of member countries. We estimate the net effects of the integration of the former soviet union countries into Eurasian Economic Community.

The results of our study have practical value as a guidance for policy making of the Republic of Kazakhstan. The outcome is also significant for companies that face with challenges of economic integration.

Approbation and implement of the research results.

The main propositions and results of this study were reported at international scientific and practical conferences: Международная научно-практическая конференция «Vedecky prumysl evropskeho kontinentu – 2011» (г. Прага, 2011г.),

Международная научно-практическая конференция «Nauka: Teoria I Praktika – 2011» (г.София, 2011г.), Международная научно-практическая конференция «АТНТ 2011» (г. Коямпутур, Индия, 2011г.), Международная научно-практическая конференция “Naukowa przestrzen Europy – 2012” (г. Прага, 2012), V Всемирный конгресс инжиниринга и технологий – WCET-2012 «Наука и технологии: шаг в будущее» (г.Алматы, 2012), IV Международная научно-практической конференции «Проблемы инновационного развития нефтегазовой индустрии» (г.Алматы, 2013 г.), V International Congress on Entrepreneurship “ICE -2013” (г.Алматы, 2013 г.), Международная научно-практическая конференция “ Strategiczne Pytania Swiatiwej Nauki -2014” (г.Варшава, 2014г.)

Publications: There are 25 publications including 5 articles in journals, recommended by the Committee for Control of education, 2 in journal indexed by ISI Web of Knowledge, Scopus (Impact Factor-0,234 and 0, 165).

Thesis research structure and size. Thesis research consists of introduction, three sections, conclusion and bibliography with sources and appendices. There are 21 tables, 27 figures and 122 sources of reference in a thesis.

The dissertation outline. The remainder of this dissertation is built upon the following outline:

Chapter 1 basic theoretical and methodological principles are studied, based on which the study was conducted. Methodological approaches to the study of the strategic development of the company have been developed. On the basis of the existing theories of the nature of the concept of strategic development was disclosed. the relationship of the strategic development of the company and its external

environment have been established. Economic integration is examined as one of the environmental factors as a challenge for the company. author's concept of the strategic development of the company's management was justified.

The 2 chapter is about contradictory character of integration. Analysis of world experience of economic integration on the sample NAFTA was made. Conclusions made for EurAsEC , as well as for other developing countries. Often economic integration between a number of countries comes along with protectionist measures directed against other countries. Consequently the costs and benefits of economic integration and protectionist policies are intrinsically inter-twitted.

In Chapter 3 we try to study the effects of integration and/or protectionist policy, we can focus on only some aspects of the problem, for example only on benefits, or we can direct our attention to the overall effect. In this thesis we employ both approaches. In the first step we study financial and informational frictions and the effectiveness of protectionist tariff policy. That approach focuses only on the effectiveness of protective tariff policies. The second step is to investigate economic integration and social development. We consider the case of the Eurasian Economic Community. The third step is about the effect of integration on the economic growth of member countries. Estimation of the net effects of the integration of Eurasian Economic Community into companies is one of the output of this chapter.

ABSTRACT

of dissertation for the doctor of philosophy (PhD) degree, 6D050700 «Management»
Jumasseitova Assel Kenesovna

«Strategic development of companies in terms of economic integration»

The Relevance of the Research. In the current business landscape affected by a variety of ongoing international integration projects, one of the main problems is the increased uncertainty, and the accelerated pace of economic change. Uncertainty mainly has a negative effect on companies adopting the strategy to the new challenges. Under these conditions, existing policies need to be changed and the subject of strategic management is not the company itself but the development of strategy.

Problems of strategic development are particularly relevant for companies in Kazakhstan due to the fact that Kazakhstan is an active participant in economic integration processes. Ongoing reforms in trade policies lead to changes in the economic, political, and social life of the country. These problems are very complex and relevant, thus this is the chosen topic of the thesis.

The aim of research.

The aim of our research is to develop theoretical and methodological aspects of strategic decision making process of Kazakhstan companies during the transition period of international economic integration.

In accordance with this aim the following objectives were set:

- to explore the nature and theoretical content of the concept of "strategic development";
- to examine economic integration as the main factor for the expansionist strategy of the company;
- to analyze the structure and stages of economic integration on the example of NAFTA;
- to identify the effects of integration on companies, as well as on macroeconomic and social indicators;
- to investigate the effect of protectionist policies on local companies, taking into account the financial and information barriers;
- to investigate the effect of protectionist policy on the small and medium enterprises (SME) taking into account financial and informational frictions.

Object of study is the activities of companies in times of changing trade policy of the country.

Subject of study is the organizational and economic aspects of strategy formation of companies under the influence of changes in the company's external environment.

Research methods.

We used the methods of theoretical modeling, of logical, systematic, and comparative analyzes, of building econometric models, of statistical analysis of the data using econometric analysis package Stata 9.0.

Scientific novelty of the research is as follows:

- new approaches to strategy development of companies in times of economic integration;
- the main barriers in the form of two groups of financial market frictions (information and financial friction) to examine the impact of economic integration;
- the effect of the country's participation in the trade union on the main components of the external environment of the company, namely indicators of economic and social development;
- linear regression method and empirical tests conducted to assess the effect of a protective tariff (first used);
- recommendations on the development strategy in the context of changes in trade policy and the introduction of customs duties.

The provisions for the defense are:

- author's definition of "strategic development of companies" through the prism of the impact of environmental factors;
- recommendations for the choice of company strategies in the presence of barriers to international trade;
- the long-term effect of protectionist policies on the basis of a theoretical model of human capital accumulation. Our novel model takes into account the friction of the labor market and predicts that protectionist policies applied to a small firm industry can lead to a new higher wealth equilibrium;
- proposed an index of social welfare (SWI), and performed calculations for the EurAsEC countries.

The practical significance of the research (connection of the dissertation topic with national state programs as well as target republic and regional scientific and technical programs).

The results of our study have practical value as a guidance for policy making of the Republic of Kazakhstan. The outcome is also significant for companies that face with challenges of economic integration.

Our thesis complies with the standards of the one of the core principles of national strategy "**Kazakhstan's way – 2050: common aim, common interests, common future**" describing the terms of mutually beneficial openness. The results of the thesis is also satisfy to the purpose of the government program "Productivity 2020" for accelerated industrial - innovative development of Kazakhstan for 2010-2014.

6D050700 «Менеджмент» мамандығы бойынша
философия докторы ғылыми дәрежесін (PhD)
алу үшін жазылған диссертацияға
АНДАТПА

ЖҰМАСЕИТОВА ӘСЕЛ КЕҢЕСҚЫЗЫ

**«Strategic development of companies in terms of economic integration»
(«Экономикалық интеграция жағдайында
компанияның стратегиялық дамуы»)**

Диссертациялық зерттеу тақырыбының өзектілігі.

Қазіргі таңдағы нарықтық шаруашылық сыртқы орта өзгерістерімен шарттастырылған жоғары дәрежедегі тұрлаусыздықпен сипатталады. Тұрлаусыздық, негізінен, жаңа заман талаптарына бейімделу үшін өз стратегияларын өзгертуге мұқтаж компаниялар қызметіне жағымсыз әсерін тигізеді. Бұл жағдайларда әрекеттегі стратегиялар өзгерістерге ұшырайды және стратегиялық менеджменттің объектісі кәсіпорынның өзі емес, оның дамуы болады.

Қазақстан компаниялары үшін мұндай заман талаптарының бірі болып елдің экономикалық интеграция үдерісіне белсене қатысуы саналады. Сауда саясатындағы өзгерістер экономикалық, саяси және әлеуметтік саладағы ауытқуларға әкеледі. Бұл жағдайда әрекеттегі стратегиялар өзгерістерге ұшырайды, және де стратегиялық басқарудың объектісі болып кәсіпорынның өзі емес, оның дамуы табылады. Көрсетіліп отырған мәселелер шешімінің күрделілігі мен өзектілігі зерттеу тақырыбын таңдауға негіз болды.

Зерттеудің мақсаты мен міндеттері.

Зерттеудің мақсаты Қазақстанның халықаралық экономикалық интеграцияға қатысуы жағдайындағы компания стратегиясының қалыптасуының теориялық-әдістемелік аспектілерінің дамуы болып табылады.

Осы мақсатқа сәйкес келесідей **міндеттер** анықталды:

- «стратегиялық даму» түсінігінің мәні мен теориялық мазмұнын зерттеу;
- экономикалық интеграцияны компанияның экспансионистік стратегиясының басты факторы ретінде зерттеу;
- НАФТА ұйымы мысалы негізінде экономикалық интеграцияның құрылымы мен кезеңін талдау;
- экономикалық интеграциялық одақ шеңберінде елдің компания қызметіне, макроэкономикалық және әлеуметтік индикаторларға әсерін айқындау;
- қаржы және ақпараттық кедергілерді есепке ала отырып, протекционистік саясаттың қазақстан компанияларына әсерін зерттеу;
- шағын және орта бизнеске стратегия таңдау бойынша ұсыныстар ұсыну.

Зерттеу объектісі. Объект болып елдің сауда саясатының өзгерісіндегі өндіруші компаниялардың қызметі табылады.

Зерттеу пәні. Сыртқы орта өзгерісі екіпнінінде компания стратегиясын қалыптастырудың ұйымдастырушылық-экономикалық аспектілері.

Зерттеу әдістері. Жұмыста теориялық үлгілеу, жүйелік, логикалық және салыстырмалы талдау, эконометрикалық үлгілерді құрастыру, Stata 9.0. эконометрикалық талдау пакетін қолдану арқылы мәліметтерді статистикалық талдау әдістері қолданылды.

Зерттеудің ғылыми жаңалығы келесілерден тұрады:

- Экономикалық интеграция жағдайында компанияны дамыту стратегиясын құрастырудың жаңа тәсілдері айқындалды;
- Экономикалық интеграцияның ықпалын зерттеу үшін (ақпараттық және қаржылық үйкеліс) қаржы нарықтары кедергілерінің негізгі екі тобы анықталды;
- Елдің сауда одағына қатысуының компанияның сыртқы ортасының негізгі құрауыштарына, нақтырақ айтқанда экономикалық және әлеуметтік дамуға әсері айқындалды;
- Протекционистік тариф әсерін бағалау үшін бірінші рет регрессияның сызықты әдісі және эмпирикалық тесттер қолданылды;
- Сауда саясаты өзгерісі және баж салығы енгізілуі жағдайында стратегияны дамыту бойынша ұсыныстар әзірленді.

Қорғауға шығарылатын қағидалар:

- «компанияның стратегиялық дамуы» түсінгін сыртқы орта факторларының әсерін есепке ала отырып, авторлық түсіндіру;
- Халықаралық саудада кедергілер кездескен жағдайдағы компания стратегиясын таңдау туралы ұсыныстар;
- Адам капиталының қорлануы теориялық үлгісі негізінде протекционистік саясаттың ұзақмерзімді әсері зерттелді. Бірінші рет шағын бизнес индустриясы үшін протекционистік саясат тұрақтылық тепе-теңдігіне алып келеді деген болжамды алға тартатын қаржылық нарық үйкелісін есепке алатын үлгі қолданылды;
- Әлеуметтік әл-ауқат индексі (SWI) ұсынылды және Еуразия экономикалық Қауымдастығы елдері үшін есептер жүргізілді.

Зерттеудің теориялық және тәжірибелік маңызы (диссертация тақырыбының ұлттық мемлекеттік бағдарламалармен, және де республикалық және аймақтық ғылыми және техникалық бағдарламалармен байланысы).

Теориялық және тәжірибелік маңыздылығы - зерттеу нәтижелері өндіруші компаниялардың стратегиясын таңдау бойынша ұсыныстар жасауға, Қазақстан Республикасының шағын және орта бизнесінің бәсекелестік ортасын дамытуды қалыптастыруға мүмкіндік беруінде болып табылады.

Диссертациялық зерттеудің қорытындысы мен ұсыныстары өзара ашықтық шеңберінде «Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» мемлекеттік бағдарламасында қойылған инновациялық экономиканың инвестициялық құрауыштарын жақсарту міндеттерін орындауға бағытталған. Сонымен қатар, Қазақстан Республикасының 2010-2014 жылдарға арналған үдемелі индустриалды-инновациялық дамуы, «Өнімділік 2020» мемлекеттік бағдарламаларының міндеттерін орындауға да өз үлесін қосады.

АННОТАЦИЯ

диссертации на соискание ученой степени
доктора философии (PhD) по специальности
6D050700 «Менеджмент»

ДЖУМАСЕЙТОВА АСЕЛЬ КЕНЕСОВНА

**"Strategic development of companies in terms of
economic integration" (Стратегическое развитие
компаний в условиях экономической интеграции)**

Актуальность темы диссертационного исследования.

Современное рыночное хозяйство характеризуется высокой степенью неопределенности, обусловленной изменениями во внешней среде. Неопределенность в основном оказывает негативный эффект на деятельность компаний, которые вынуждены изменять свои стратегии для адаптации к новым вызовам. В этих условиях действующие стратегии подвергаются изменениям, и объектом стратегического менеджмента является не само предприятие, а его развитие.

Одним из таких вызовов для казахстанских компаний является активное участие страны в процессах экономической интеграции. Перемены в торговой политике приводят к колебаниям в экономической, политической и социальной сфере. Сложность и актуальность решения указанных проблем послужили основанием для выбора темы исследования.

Цель и задачи исследования.

Цель исследования состоит в развитии теоретико - методологических аспектов формирования стратегии компаний в условиях участия Казахстана в международной экономической интеграции.

В соответствии с этой целью был определен спектр **задач**:

- исследовать сущность и теоретическое содержание понятия "стратегическое развитие";
- изучить экономическую интеграцию как главный фактор экспансионистской стратегии компании;
- проанализировать структуру и этапы экономической интеграции на примере НАФТА;
- выявить влияние участие страны в рамках экономического интеграционного союза на деятельность компании, макроэкономические и социальные индикаторы;
- исследовать эффект протекционистской политики на казахстанские компании, с учетом финансовых и информационных барьеров;
- предложить рекомендации по выбору стратегии для малого и среднего бизнеса.

Объект исследования. Объектом исследования является деятельность производственных компаний при изменении торговой политики страны.

Предмет исследования. Предмет исследования организационно-экономические аспекты формирования стратегии компаний под воздействием изменений внешней среды.

Методы исследования. В работе использованы методы теоретического моделирования, системного, логического и сравнительного анализ, построения эконометрических моделей, статистических анализ данных с применением пакета эконометрического анализа Stata 9.0.

Научная новизна исследования состоит в следующем:

- выявлены новые подходы к формированию стратегии развития компаний в условиях экономической интеграции;
- определены основные две группы барьеров финансовых рынков (информационные и финансовые трения) для изучения влияния экономической интеграции;
- выявлен эффект от участия страны в торговом союзе на основные составляющие внешней среды компании, а именно показатели экономического и социального развития;
- впервые был использован линейный метод регрессии и проведены эмпирические тесты для оценки эффекта протекционистского тарифа;
- разработаны рекомендации по развитию стратегии в условиях изменения торговой политики и введения таможенных пошлин

Положения выносимые на защиту:

- авторское определение " стратегии развития компаний" через призму влияния факторов внешней среды;
- рекомендации по выбору стратегии компаний при наличии барьеров в международной торговле;
- изучен долгосрочный эффект протекционистской политики на основе теоретической модели накопления человеческого капитала. Впервые применена модель учитывающая трения финансового рынка предсказывающая, что для индустрии малого бизнеса протекционистская политика может привести к устойчивому равновесию;
- предложен индекс социального благосостояния (SWI) и проведены расчеты для стран ЕврАзЭС .

Теоретическая и практическая значимость исследования (связь темы диссертации с национальными государственными программами, так же как и целью республиканских и региональных научных и технических программ).

Теоретическая и практическая значимость состоит в том, что результаты исследования позволяют разработать рекомендации выбора стратегии производственных компаний , формировать развитие конкурентной среды малого и среднего бизнеса Республики Казахстан.

Выводы и рекомендации диссертационного исследования направлены на решение задач повышения инвестиционной составляющей инновационной экономики, поставленных в Государственной программе «**Казахстанский путь – 2050: Единая цель, единые интересы, единое будущее**» в рамках взаимной открытости. А также таким государственным программам как государственная

программа по форсированному индустриально - инновационному развитию РК на 2010-2014 годы, "Производительность 2020".